

EFİDE

Yürürken ardından sanki bahar gelirdi. Yağmurlarla yıkanmış, tertemiz olmuş bir ilkbahar. Çantasında bir de lavanta torbası taşırdı. Kokusunu yayardı geçtiği her sokağa. Bir gülüşü vardı ki; dünyayı içine alacak kadar büyük ve kirlenmiş yaşamın bütün pislüklerini örtecek kadar genişti. En büyük zenginliği, evrenin en temiz, en saf çocuklarıyla birlikte zaman geçirmesiydi. Onların kendi dünyalarında yapayalnız; anasız-babasız, kimsesiz, sevgisiz ve şefkatsiz olduklarını düşündüğü her an kahrolurdu. Bu yakıcı ve yıkıcı duyguyu, beyin cerrahı olan babasını bir kalp krizi sonucu kaybettiğinde, on yaşındayken yaşamıştı.

Yüreğindeki sevgiyi, bu çocuklara koşulsuz bir biçimde sunarken, kendinden geçer, mutluluktan uçardı. Çocukların bir gülüşü, bütün dünyasını güzelleştirirdi. Gözlerinde hüznü gördüğünde ise, “Altyapısı çökmüş bir kent gibi olurum. Benim de gönlüm hüznülenir ve duygulanır. O anda göz çanaklarımı su basar. Kalbimin trafiği felç olur.” derdi.

Tanıyanların kalbi güzel Efide’siydi. Yalnız kalbi değil, huyu-suyu da güzeldi. Mutlucan bir keresinde, “Allah kalbinde ne varsa yüzüne de yansıtmış.” diyerek, yüz güzelliğine övgüler dizmişti de, Efide o gün akşam, güzelliğini yeni keşfetmiş gibi aynada kendisini uzun uzun süzmüştü.

Babası, Karatepe taş ocaklarında çalışan bir işçinin çocuğu olarak yoksulluğun dibinde doğmuştu. Öğrencilik yaşamı yatılı okullarda geçmiş ve hayatın bütün zorluklarını yenmişti. Devletin bursu ile okumuş, yurtdışına gitmiş, dünyanın en saygın üniversitelerinde öğretim üyeliği yapmıştı. Yeterli deneyimi kazandıktan sonra Türkiye’ye dönmüş ve doğduğu yer olan Çorlu’ya yerleşmişti. Çorlu’nun devlete ait sağlık kurumlarında beş yıl hekim olarak çalıştıktan sonra, kendisine ait “Özel Çorlu Cumhuriyet Hastanesi’ni” kurmuştu. Kamuoyunda, “Gariban Babası Doktor” olarak ünlenmişti. Yoksullara parasız bakar, ilaç alacak güçleri olmayanların ilaçlarını da alarak tedavi ederdi. “Beni Cumhuriyet yarattı. Bu nedenle öncelikli görevim, Cumhuriyeti korumak, kollamak ve insanlarını yaşatmaktır.” derdi.

Annesi ticaret hukuku alanında tanınmış bir avukattı. Şirketlerin ve holdinglerin davalarına bakardı. Hırsını aklının önüne koyan, doyumsuz bir kadındı. Babasının ilk aşkıydı. Güç kadındı. Aşka değil, güce tapardı!

Babasının ölümünden bir yıl sonra annesi evlendi. Efide'nin ergenlik çağının evde geçen ilk yılları, sancılı bir süreçti. Üvey babanın bakışlarındaki gözlerinden ve konuşmalarındaki sözlerinden çok çekmişti. O yılların belleğinde silinmesi olanaksız, yakıcı ve yaralayıcı izleri vardı. Belki de bu nedenle Çorlu Fen Lisesi'nde yatılı okumuş, üniversiteyi yurtdışında bitirmiş, iki yıl kadar UNICEF'in New York'taki merkezinde "Çocuk Dostu Şehirler" projesinde çalışmıştı. Babasından kalan yüklü miktardaki mirası da, kurmuş olduğu vakıfta, yalnızca "dezavantajlı çocuklar" için kullanıyordu.

Mutlucan, iki aydır hastane dışındaki bütün zamanını, Mutlu Çocuk Köyü'nde geçiriyordu. Köy, Çorlu Atatürk Orman Korusu'na yaslanmış, yemyeşil bir alan içine konuşlandırılmış, dünyanın en işlevli ve ülkenin de ilk çocuk köyüydü. Yalnızca kimsesiz, korunmaya muhtaç, yürekleri yaralanmış, duyguları örselenmiş, bedenleri hırpalanmış çocuklar için düşünülmüştü. Eğitim mekânlarıyla, sosyal, sportif, sanatsal, kültürel donatı alanlarıyla, eksiksiz bir yaşam yeri ve çocuk cennetiydi.

"Sınır Tanımayan Doktorlardan" olan Mutlucan, aynı zamanda bu büyük projenin koordinatörüydü. Dünyanın birçok yerindeki afet mağduru ve çeşitli nedenlerle şiddete uğramış çocuklara, hiçbir ayırım gözetmeksizin yıllarca yardım etmişti. Ülkesine döndüğünde ise Efide'nin babası olan hocasının ısrarına dayanamamış ve hastanede kalp cerrahisi olarak çalışmaya başlamıştı. O genç yaşına rağmen onlarca hastaya kalp nakli yapmış ve adı tıp çevrelerinde öne çıkmıştı. Efide'nin de koşulsuz güven duyduğu tek yakın dostuydu.

Efide şen şakrak, mutluluktan uçarak girdi içeriye. Mutlucan, pencereden yaratmış oldukları dünyaya bakıyordu.

— Selam, mutluluk köyünün Mutlu'su! Bu kez nasılsın diye sormayacağım. Çünkü aklımdan geçenleri okuyorum. Nasıl olduğunu görüyorum. Beden dilin, iç dünyanı hemen ele veriyor.

— Hayrola Efide! Sinergoloji ile ilgilendiğini biliyordum, ama bu kadar ilerlediğini tahmin edemezdim. Söylenmeyi duyma, bilinmeyi anlama, bakılmayanı görme içgüdüleri, ya da önsezisi, sende tavan yapmış!

— Ne demezsin! Yakında "Kablosuz telepati ve düşünce okuma" konferanslarına başlayacağım! Neyse, seninle geyik yapmayı bile özlemişim, ama sürdürmenin şimdi zamanı değil. Nasıl gidiyor açılış öncesi çalışmalar? Umarım can sıkıcı bir durum yoktur.

— Yok yok. Bütün programı, bu kadar ince eleyip sık dokuduktan sonra, hiçbir sorun cesaret edemez bize yaklaşmaya! Açılışa hazırız. İnanıyorum ki baban da, ışıklar içinde ve büyük bir gururla izliyordur bu çalışmalarını.

Mutlu Can'ın son tmcesinden sonra, Efide'nin babasıyla olan çocukluk anıları, gözlerinin nnden bir film şeridi gibi akmaya başladı.

— Bak Mutlu Can, şu an bile dn gibi anımsıyorum. “Büyük Adam Kk Aşk” filmi, Altın Portakal Film Festivali'nde, “En İy Film” dl almış, gişe rekorları kırıyordu. Babamın, “Hafta sonu ailece sinemaya gidiyoruz. Bu nedenle kimse cumartesi günü başka bir plan yapmasın.” önerisine, annem, “Ben gelemem. nemli bir dava dosyasına gmleceğim. Daha sonra da davalıyı dinleyeceğim. Kızın yeter sana.” demişti. O gün babamla ikimiz gle oynaya sinemaya gitmiş, iki gözü iki eşe, ağlaya ağlaya filminden çıkmıştık.

Efide'nin yaşadığı o gün, belleğinde ayrıntılarıyla canlandı. Sinemadan çıktıktan sonra babasıyla, Marmara Denizi'ne tepeden bakan Ergene Lokantası'na geldiler. İlbaharın, Yıldız Dağları'ndan üfleyerek getirdiği esinti eşliğinde yemek yediler. Gece harika, gökyüzü muhteşemdi. Mehtap, ışıltılı gözlerle Marmara'yı süzüyordu. Baba kız yemek yediler, doya doya sohbet ettiler. Efide, bir ara ikinci kattaki lavaboya çıkarken, kapalı alandaki masalardan birinde, annesini bir adamla görmüştü. Ancak sıklıkla tanık olduğu ve saatlerce etkisinden kurtulamadığı anne-baba tartışmasını yaşamamak için, babasına bir şey söylememişti.

Yıllar sonra annesi, o akşam lokantada grdğu adamla evlenmişti. Efide'nin duygu dünyasında ise annesiyle ilgili o gün başlayan kuşkular hiç bitmemiş, aklındaki yanıtlayamadığı delice sorular, annesinden uzaklaşmasına yol açmıştı. Belki de tamamen yanılmıştı. Bilemiyordu. Ama bunların hepsi, babasını kaybettikten sonra anlamını yitirmiş ve kendisi için önemsiz hale gelmişti. Zaten yurtdışında yaşayan annesiyle, yılda bir iki kez görüşüyor, görüşmelerinde de geçmişe yönelik anılardan söz etmemeye zen gösteriyordu.

Mutlu Yaşam Köyü'ne, ülkenin dört bir yanından yüzlerce ocuk yerleştirilmişti. Bu kimsesiz çocuklar, artık kimsesiz değildi. Kimsesizlerin kimsesi olan vakıf, çocukların hayatlarını değiştirmiş, onları dünyanın en mutlu çocukları yapmıştı.

Mutlucan, bir gün Efide'ye, “Nazım Usta, Abidin Dino'ya, ‘Sen mutluluğun resmini yapabilir misin?’ diye sorduğunda, Dino'nun ne yanıt verdiğini hep merak etmişimdir. Ama Nazım şimdi aramızda olsa ve bize aynı soruyu sorsa, ona, şu çocukların yüzlerine bak. Glen gözlerinin içine bak. Hayat, artık onlar için çok güzel, anlamlı, önemli ve yaşanmaya değer. Leonardo Do Vinci bile yapamaz bu mutluluğun resmini, derdim.

Efide, bir yandan oyun oynayan mutlu çocuklara bakıyor, bir yandan da Mutlucan'ı dinlemeye devam ediyordu.

— Çorlu'ya ve Türkiye'ye kazandırdığın bu çocuk cennetinin asıl mimarı, rahmetli babandır. Söylesene Efide, şu köy mutluluğun resmi değilse, nedir?

Efide, Mutlucan'a dönerek:

— Sen üniversite sınavına, sayısalardan değil de sözelden girmiş olsaydın, kesin edebiyat okurdun ve ünlü bir yazar olurdun! Ama o zaman da ülkemiz, ünlü bir kalp cerrahından yoksun kalırdı, diyerek, Mutlucan'ın hem hekimliğini, hem de edebiyat yanını övdü.

Efide için Mutlucan yalnızca bir can dost, bir arkadaş değildi. Çok ötesiydi. Her şeyiydi. Bu nedenle kalbini ona teslim etmişti! Duygularını, içinden çıkmakta zorlandığı kaygılarını, bir tek onunla paylaşıyor, aklında uçuşan delice soruları, yalnızca ona soruyordu. Sohbetinden tanımsız bir mutluluk duyuyor ve rahatlıyordu. Derin söyleşinin dibine vurdukları bir akşam, Efide:

— Mutlucan, sen benim ismimin ne anlama geldiğini, neden ve kim tarafından verildiğini biliyor musun? Babam sağlığında söz etmiş miydi sana?

— Hayır bilmiyorum. Babam da bu konudan hiç söz etmemişti bana. Şimdi çok merak ettim. Anlatır mısın lütfen?

— Tamara ablayı anımsarsın? Gürcistan Türklerinden. Hani bizim hastanenin kadın ve doğum hastalıkları uzmanıydı.

— Evet, biliyorum.

— Annem bana hamile iken, sağlık kontrollerini sürekli Tamara abla yapmış. Hamileliğin, yanılmıyorsam dördüncü ya da beşinci ayında cinsiyetim belli olmuş. O an babamın, “Hayatta bir kızı olmalı insanın.” diyerek attığı sevinç çığlığını, hastanede herkes duymuş. Tamara abla, “Bugün size ilk kez, bebeğinizin kalbinin atışlarını hem görüntülü izleteceğim, hem de sesini dinleteceğim.” dediğinde, annem şaşkın şaşkın bakmış. Babam da bir hekim olmasına rağmen, heyecandan küçük dilini yutacaktı! Gelişmiş cihazın ekranına, benim anne karnındaki fasulye gibi görüntüm gelmiş. Sonra kalbimin atış sesleri dinletilmiş. Tamara abla, “sağlıklı hamilelik” ile ilgili düşüncelerini ve önerilerini sunduktan sonra, anneme bakarak, “Allah'ım yüzünü sana benzetsin.” demiş. Babama dönerek, “Özellikle kalbini de sana benzetsin hocam. Siz kentimizin ve hastanemizin merhametli kalbisiniz. Biz Gürcüler, merhametin, kalbin akıllı olduğuna inanırız. İkiniz de uygun bulursa, bu kızın adı Efide olsun. Efide, “kalp, güzel kalp” anlamına gelir. Hatta ismini de kulağına siz fısıldarsanız, kesin kalbi size benzer.” demiş. Biliyorsun Tamara abla, babamın çok değer verdiği, başarılı bir hekim. Anlattıkları hoşuna gitmiş. Ama annem bu isme karşı çıkmış. “Cansın” olmasını istemiş. Tartışmalı bir süreçten sonra ismim, “Efide Cansın” olmuş. Yani nüfusta böyle. Ama hep ilk

ismimle çağrılmışım. Ben bile resmi zorunluluklar dışında, ikinci ismimi hiç kullanmadım. Bunun nedeni, belki de babama olan düşkünlüğümdendir.

Mutlucan, Efide'nin anlattıklarını sözünü hiç kesmeden, dikkatle dinledikten sonra, “Şimdi daha iyi anlıyorum ki, yarası baba olan kızların, yarasının bir yanı hiç kapanmazmış.” diyerek, Efide'ye sarıldı.

Mutlu Yaşam Köyü'nün yarın açılışı yapılacaktı. Bu sürece gelinceye kadar yapılan çalışmalar Efide'yi epeyce yormuştu. Sürekli kontrol altında olmasına karşın, ilerleyen kalp rahatsızlığı, heyecansal duygularını kontrol etmesini zorlaştırıyordu. Kalp kaslarındaki kasılma gücü çok zayıflamış ve artık kalp naklini zorunlu kılacak bir aşamaya gelmişti. 3-4 aydır da uyumlu bir verici bekleniyordu. Hastalığı babadan geçme kalıtımsaldı. Hipertansiyonu ise tetikleyici etkendi. En çok Mutlucan'ın, uyumlu verici bulunamazsa, yapay kalp nakli önerisine takılıyordu. Korkusu, yapay kalp nakli değildi. Yapay kalp ile duygularının ne olacağı endişesiydi. Eğer bir vericiden alınırsa, büyük olasılıkla o vericinin kişiliği ve huyu kendisine geçecekti. İyi mi, kötü mü olacağı ise tamamen şansa bağlıydı. Ama yapay kalp ile her şey bambaşka olacaktı. Eğer kalp duygulardan sorumlu organısa, yaşadığı bütün duyguları yok mu olacaktı? Peki, o duyguları taşıyan kalbine ne yapacaklardı? Atacaklar mıydı? Toprağa mı gömeceklerdi? Hayır hayır, izin vermezdi buna! En iyisi, hava geçirgenliği olan şeffaf bir fanus yaptırıp, içine koymaktı. İhtiyaç duyduğunda karşına geçip konuşmaktı!

Açılış programında; konuşmalar, çocukların çeşitli gösterileri ve konuklara Mutlu Yaşam Köyü'nün tanıtım gezisi vardı. Mutlucan, kısa bir hoş geldiniz konuşmasından sonra açılışı başlattı. Mikrofonu Kader'i çağırdı. Doğu Anadolu'nun bir sınır köyünden gelen 10 yaşındaki Kader, hem öksüz, hem de yetimdi. Annesi, doğumdan hemen sonra, “Şimdi kızım çok acıkmıştır, onu emzirmem lazım.” demiş, ancak bebeğini emziremeden, koklayamadan ölmüş. Doğumu yaptıran alaylı ebe de “Alın yazısı buymuş.” diyerek, adını Kader koymuş. Babası altı yıl boyunca annelik yapmış, gül gibi bakmış tek kızına. Ama kader ağlarını örmüş bir kere öksüz Kader'in. Tek geçim kaynağı kaçakçılık olan babasını, zifiri karanlık bir gecede mayına kurban vermiş. Böylece Kader öksüzken, yetim de kalmış. Köyde çalışan karı-koca öğretmen, kimsesiz kalan Kader'i yanlarına almış. Üç yıl kol kanat germişler. Çocuklarına kardeş yapmışlar. Mesleki bir seminerde, kentte çalışan ve arkadaşları olan rehber öğretmenden “Mutlu Yaşam Köyü”nü duymuşlar. Araştırmışlar, incelemişler, iletişim kurmuşlar ve Kader'i, bu çocuk cennetiyle buluşturmışlar.

Mutlucan, kısa bir hoş geldiniz konuşmasından sonra açılışı başlattı. Mikrofona Kader'i çağırıldı. Kader'in, "Bakmayın böyle boynumun az bükük durduğuna, içimden geldiği için değil, yüreğimin yangını geçmediği içindir. Bu dünyada cehennemi görmüş bir çocuk olarak, şimdi burada cenneti yaşıyorum. İnanın hayali bir cennette değil, gerçeğindeyim. Buranın bize yaşattığı güzellikleri hayal bile edemezsiniz. Burada ilk, bu köyün yaratıcısı Efide ablayı gördüm, tanıdım. Kısa zamanda çok sevdim ve daha iyi anladım. Bizler için neler düşündüğünü, neler yapmak istediğini yaşayarak öğrendim. Ondan hep, 'Benim için hiçbir şey, sizin kalp atışlarınızdan daha önemli değildir.' sözlerini duydukça, başım da, boynumda, gönlüm de dik olmayı ve dik durmayı öğrendi." sözleri, dinleyen herkesi yüreklerinden yaraladı.

Ortalığı saran duygusal acıyı azaltmak Efide'ye kalmıştı. Mikrofona geldi. Mutlucan'ın, "Çok büyük işler yaptın. Çocuklar için kocaman bir dünya yarattın. Bunları anlatırken duygulanmamak, heyecanlanmamak olanaksız. Ama heyecanını aklının kontrolünde, kalbini ise elinin altında tutmayı sakın unutma." sözünü, aklının başköşesine asmıştı. Konuşmasına, "Bu çocuklardan öğreneceğimiz çok şeyler var. Ben bunlardan sahici olmayı, birisine güven duymayı ve sınırsız hayal kurmayı öğrendim. Bulutlara bakıp, onların üstünde tepinmeyi, beyaz pamuk şekerler gibi, bulutları parça parça koparıp yemeyi bunlardan öğrendim. Masumiyetin resmini çizmeyi, bir insana koşulsuz güven duymayı ve maskesiz gezmeyi bunlardan öğrendim." diyerek başladı.

Çok güzel konuşuyor, duygularını etkileyici bir şekilde ifade ediyordu. Ancak konuşması yarım kaldı. Bir anda bir şeyler oldu! Duygu yanına yenik düşen aklının, mikrofonu tutan ellerini, dikkati dağılıveren gözlerini ve vücudunun hiçbir yerini kontrol edemediğini fark etti. Gözlerini yumdu. Yanaklarını avuçlarının içine aldı. Yanıyordu. Kalbi sancıyor ve acıyordu. Sancıyan kalbinin acısı, yanaklarından bütün vücuduna yayılıyordu. Her şey birden bire olmuştu. Dikey bir ölü gibi bir süre ayakta durdu. Sonra bulunduğu yere yıkılıverdi!

Çocukların bir anda gözleri bulutlandı. Gözlerdeki bulutlarda şimşekler çaktı, fırtınalar patladı! Ortalığı, çoğu Anadolu'nun bozkırlarından gelen bu çocukların, hüngür hüngür ağlama sesleri kapladı. Çorlu'nun gökyüzüne ise güneşli, güzel günlere inanmış Efide'nin kalbi havalandı...